

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาและเนื้อหาของเพลงไทยสากลยอดนิยมของวัยรุ่น (พ.ศ.2545) โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด

- 1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับเพลงไทยสากลและการประพันธ์เพลงไทยสากล (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2527)
- 1.2 ลักษณะเพลงไทยสากลยอดนิยม (สุกรี เจริญสุข, 2532)
- 1.3 ความประสานสัมพันธ์ระหว่างเพลงไทยสากล (คีตศิลป์) กับวรรณศิลป์ (เจตนา นาควัชร, 2537)
- 1.4 ศิลปะการใช้ภาษา (สุจิต เพียรชอบ, 2539)
- 1.5 ลักษณะของภาษาไทยสมัยใหม่ (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธ์, 2542)
- 1.6 ลักษณะภาษาในวรรณกรรม (วิภา กงกะนันท, 2533)
- 1.7 ลักษณะภาษาที่ใช้ในเพลง (บุญยงค์ เกศเทศ, 2532)

ขั้นตอนที่ 2 สํารวจเพลงไทยสากลยอดนิยม จากรายการเพลงทางสถานีวิทยุกระจายเสียง สถานีโทรทัศน์และอินเทอร์เน็ต เพื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 เลือกกลุ่มตัวอย่างจากการจัดอันดับเพลงยอดนิยมทางอินเทอร์เน็ต เนื่องจากมีข้อมูลการจัดอันดับเพลงประจำสัปดาห์ อย่างชัดเจน โดยคัดเลือกเว็บไซต์ที่ปรับปรุงข้อมูลทุกวัน และเปิดให้ผู้ฟังร่วมส่งชื่อเพลงไทยสากลที่ชื่นชอบ สำหรับการจัดอันดับเพลงคือ เว็บไซต์ <http://365jukebox.com> ซึ่งมีหลักเกณฑ์การนับคะแนนในการจัดอันดับเพลงยอดนิยม คือ ในแต่ละวัน ตรวจสอบจากการสืบค้นการฟังเพลงของผู้ฟังแต่ละคน ปรับปรุงการจัดอันดับคะแนน ทุก 1 ชั่วโมง และจัดอันดับเพลงยอดนิยมประจำสัปดาห์และประจำเดือน โดยปรับปรุงทุกสัปดาห์

ขั้นตอนที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ จากเว็บไซต์ <http://365jukebox.com> โดยพิมพ์รายชื่อเพลงไทยสากลยอดนิยมที่ได้รับความนิยมประจำสัปดาห์ ตั้งแต่สัปดาห์แรกของปี 2545 คือ วันที่ 1 - 5 มกราคม 2545 จนถึงสัปดาห์สุดท้ายของปี 2545 คือ วันที่ 29 - 31 ธันวาคม 2545 (ในเว็บไซต์แสดงข้อมูลเป็นสัปดาห์ คือ วันที่ 29 ธันวาคม 2545 ถึง วันที่ 4 มกราคม 2546) รวม 52 สัปดาห์

ขั้นตอนที่ 5 คัดชื่อเพลงไทยสากลยอดนิยม 10 อันดับแรก เพลงใดที่ได้รับความนิยมซ้ำติดต่อกัน ได้คัดเลือกไว้ในสัปดาห์แรกที่เพลงนั้นติดอันดับ รวมเพลงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 123 เพลง

ขั้นตอนที่ 6 รวบรวมเนื้อร้องเพลงไทยสากลที่ติดอันดับเพลงยอดนิยมของวัยรุ่น 10 อันดับแรก จำนวน 123 เพลง โดยรวบรวมจากแถบบันทึกเสียง แผ่นบันทึกข้อมูล (ซี.ดี.) หนังสือเพลงและเว็บไซต์ต่าง ๆ ทางอินเทอร์เน็ต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างตารางวิเคราะห์เป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้ (ดูภาคผนวก ก) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีทางด้านการใช้ภาษาไทยและการวิเคราะห์เนื้อหาวรรณกรรม
2. สร้างตารางวิเคราะห์สำหรับการวิเคราะห์เนื้อร้องเพลงไทยสากลยอดนิยมของวัยรุ่น (พ.ศ.2545) โดยสังเกตภาษาและเนื้อหาที่มักปรากฏบ่อยครั้งในเนื้อร้องเพลงไทยสากลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สำหรับใช้ออกแบบสร้างตารางการวิเคราะห์ เพื่อเป็นเครื่องมือใช้ในการวิจัย ตามประเด็นต่อไปนี้

1. การใช้ภาษา แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ

1.1 การใช้คำ

1.1.1 ภาษาปาก

1.1.2 ภาษาสแลง

1.1.3 คำภาษาต่างประเทศ

1.1.4 คำซ้อน

1.1.5 คำซ้ำ

1.2. การใช้โหราภาพพจน์

1.2.1 ปฏิปุจฉา

1.2.2 อุปมา

1.2.3 อุปลักษณะ

1.2.4 บุคลาธิษฐาน

1.2.5 อติพจน์

2. เนื้อหา แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

2.1 ความรัก

2.1.1 ความรักที่ทำให้มีความทุกข์

2.1.1.1 ออกหักหรือผิดหวัง

2.1.1.2 รักฝ่ายเดียว

2.1.1.3 รักสามเส้า

2.1.1.4 ออยากมีความรัก

2.1.1.5 รักแต่ไม่กล้าสารภาพรัก

2.1.1.6 ตัดขาดจากคนรัก

2.1.1.7 มีปมด้อยเป็นอุปสรรคความรัก

2.1.1.8 คิดถึงคนรัก

2.1.1.9 ไม่เข้าใจกัน

2.1.1.10 รักต่างฐานะกัน

2.1.1.11 มองข้ามความรักของคนใกล้ชิด

2.1.2 ความรักที่ทำให้มีความสุข

2.1.2.1 รักมั่นคงและมีความจริงใจ

2.1.2.2 มีความรักและได้ใกล้ชิดคนรัก

2.1.2.3 ชีวิตเปลี่ยนในทางที่ดี

2.1.2.4 รักที่ให้กำลังใจ

2.1.2.5 มีอารมณ์ขัน

2.1.2.6 มองโลกสดใส

2.2 ธรรมชาติ

2.3 สังคมและวัฒนธรรม

3. พัฒนาเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและด้านการวิจัยตรวจสอบ เพื่อหาความเที่ยงตรง ผู้วิจัยได้รับคำแนะนำ ดังนี้

3.1 เครื่องมือสำหรับวิเคราะห์การใช้คำในส่วนของ ภาษาปาก กับ ภาษาสแลงนั้น ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือให้ ภาษาปาก กับ ภาษาสแลง จัดอยู่ในกลุ่มภาษาพูด ซึ่งไม่จำเป็น ให้ตัดคำว่า "ภาษาพูด" ออกไป แต่ควรเขียนคำจำกัดความให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้ เกิดความสับสนในการวิเคราะห์คำลงในตาราง

3.2 เครื่องมือสำหรับวิเคราะห์เนื้อหา ควรเพิ่มตารางวิเคราะห์ลักษณะของเนื้อหา หรือรายละเอียดเนื้อหา เพื่อให้เห็นข้อมูลชัดเจน

3.3 ควรระบุภาษา "จำนวนคำ" และ "จำนวนเพลง" ในตารางการวิเคราะห์ให้ชัดเจน เพื่อสื่อความหมาย ตัวเลขที่ปรากฏในช่องตารางเครื่องมือการวิเคราะห์

4. นำเครื่องมือไปใช้วิเคราะห์เนื้อร้องเพลงไทยสากลยอดนิยมของวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 123 เพลง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเนื้อเพลงมาวิเคราะห์การใช้ภาษา ด้านการใช้คำและการใช้โวหาร ภาพพจน์และเนื้อหาสาระ โดยใช้ตารางวิเคราะห์หาความถี่ของจำนวนคำ โวหารภาพพจน์ และเนื้อหา ที่ปรากฏในเนื้อร้อง และเพลง จากนั้นนำมาคำนวณหาค่าร้อยละ